

Ebből azonban az is következik, hogy a bolgárok eszegei törzse s az altaji turkok által leverte izgilek közt már előbb megtörtént a szakadás s ebben az értelemben igaza volt gr. Kuun Gézának, hogy az iszikküli dsekelektől jól megkülönböztetendők az eszegelek, kiket Gurdezi a bolgárokról szóltaiban említ, mint ezeknek egyik törzsét.

Nagy Géza.

A kurucz kor költészetéhez.

Ismeretes, hogy *Tolnai Vilmos* (Egyet. Phil. Közlöny, 1913. 408—12. l.) és *Riedl Frigyes* (Irodalomtörténet. II. 1913. 417—52. l.) a Thaly Kálmán gyűjteményeiben megjelent kurucz-balladákat behatóbb vizsgálat alá vették s megállapították, hogy Thaly a balladák egy részét nem a szövegkritika követelményei szerint, hanem önkényes változtatásokkal bocsátotta közre, sőt gyűjteménye tíz legismertebb és legszebb balladájának minden valószínűség szerint ő a szerzője. Ezek a meglepő, de tudományosan megokolt megállapítások természetesen élénk irodalmi harcot idéztek elő (V. ö. Irodalomtörténet. III. 14—15. és 56—58. l.), melyek talán nem fognak meddő szóharcokban kimerülni, hanem létrehozzák a kurucz kori költemények kritikai kiadását, a mi nem pusztán irodalomtörténeti, hanem magyar történelmi érdek is.

Legyen szabad ez alkalommal gr. Bethlen Gábor keresdi levéltárából két (1708 táján leírt) kurucz kori verset bemutatni. A versek gr. Bethlen László levelezésében maradtak fenn egy levél hátán. Ezt a levelet Alvinczi Mihály írta Alvinczi Sámuelnek, abból az alkalomból, hogy utóbbi »Isten... immár valaha szenvedési után megvígasztalta szívének kívánt párjával«, — »melyet is rövid időn kövessen az két egymást váró, igaz szerelem mia csaknem elalélt s bágyadott szíveknek megélesztő s örvendeztető párosodása s összekelése.« (1708 augusztus 26-ról.) Ugyanezen levél hátán nem Alvinczi Mihály írásával, de feltétlenül egykorú kéztől a következő versek olvashatók (szó szerint való másolásban)

»Mégkötözött engem fekete két szemed rabul vetett engem te ékes termeted.

Nem esik énnékem semmi nehezebben csak az esik nékem legkeservesebben.

Elfordítád tülem rusa szín orczádat nem beszélhet velem mosolygó szép szájad.

Istenem Istenem szerelmes Istenem hogy nincsen én nékem egy bizott
emberem
Kinek megmondhatnám szándékát szívemnek elmagyarázhatnám
gyötrelmit lelkemnek.
Oh te ravasz róka szerelem csalóka az én bús szívemnek meg-
háborítója.
Fújad Fitzkó fújjad az én énekemet mert meguntam immár az
én életemet.«

A másik vers a következő :

»Ki urát nem szereti
gyűjjön hozzám lakni,
nékem sincsen feleségem
szállást adok neki.
Vagyon nékem köpönyegem
bétakarom véle
s vagyon nékem vetett ágyam
s helyet adok néki.«

Ugyancsak a levél hátán, ugyanazon kézzel a követ-
kező levélcímzés olvasható :

»Ez levelem adassék Győr várában lakozó Vintze Fe-
rencznek nékem kedves Atyám uramnak illendő böcsülettel.«
Adatok hiányában nem tudom eldönteni, költött névvel
van-e dolgunk, vagy valamely tényleg létezett személy
nevével, a versíró atyjával.

A kurucz költészet bűvárainak bizonyára sikerülni fog
annak megállapítása, hogy a közölt versek ismeretlen költő-
művei-e, vagy csupán másolatok.

Dr. Lukinich Imre.

Vegyes közlések.

Új köntösünk. A nyomdával kötött szerződésünk megújítása bizonyos technikai változtatásokat tett szükségessé. Így érlelődött meg az az elhatározás, hogy a betűtípus megváltoztatásával a papír, az elrendezés és a boríték kérdéseit is a modern ízlés követelményeinek megfelelően oldjuk meg. Új borítékunk rajza az Orsz. Iparművészeti Iskolában készült. A cím betűt II. Endre királyunk kettős pecsétje után rajzoltattuk. Az új köntös különben a folyóirat belső beosztását nem érinti. A lényegben csak annyi változás történt, hogy a kisebb jelentőségű kiadványok ismertetéseinek éléről elhagytuk a külön címet és hogy a folyóiratszmelét új alapokra helyeztük. A modern követelményeknek — véleményünk szerint — csak úgy tehetünk eleget, ha a folyóiratokban megjelent történeti vonatkozású közleményekre lehetőleg mindjárt megjelenésük után felhívjuk a figyelmet. Mint-hogy pedig olvasóink ezeket a közleményeket tárgy szerinti